

ELEŞTİRİ

Aras Seddigh'in Kolonisi ve Boşluğun Bereketi Üzerine

Aras Seddigh'in Fateme Frootan, Ali Derya Dostoğlu ve Candaş Şişman işbirliğinde Galeri Nev İstanbul'da gerçekleşen "Koloni N" sergisinde bir gezinti.

Firdevs Ev 2 saat önce

Aras Seddigh, Feragat 9, 2022. Yupo üzerine linol baskı, kareli kağıt üzerine linol baskı, 38 x 80 cm.

Aras'ın atölyesinden çıkınca elimi montumun cebine atıyorum. Taş her zamanki yerinde duruyor. Ait ya da yabancı olduğu yeri benden daha iyi tanıyan bir taş bu; yol göstermesine izin veriyorum. Ne zaman haddinden kalabalık bir ortama girip çıksam cebimden düşmeyi adet edindiği için eve elim boş dönüyorum. Conway'in *Hayat Oyunu*^[1] gibi: *1 veya 0 komşusu varsa yalnızlıktan, 4 veya daha fazla komşusu varsa kalabalıktan ölür; 2 veya 3 komşusu varsa hayatta kalmayı seçer.* Kalabalıkta kaldığım her gece, bir şeylerden feragat ettiğimi acımasızca yüzüme vurmaya sever.

Cebimden düştüğünü fark ettiğimde onu yenisiyle değiştiriyorum - yerden topladığım bir kestaneyle ya da evdeki saksılardan ödünç aldığım bir taşla. Sakin ama yoğun konuşmaları dinlemekten rahatsız olmuyor, iki-üç kişilik buluşmalardan sonra her zamanki yerinde durduğunu görmenin minnetiyle eve dönüyorum. Soğanlarla yatıp soğanlarla kalktığı zamanlarda Aras'la topraksızlığı, kalabalıkta olmayı, fantom uzuvları, serinliği, mesafeyi ve karanlıkta kalmayı konuştuğumuz gün, atölyeden avucumda küçük bir taşın ağırlığını koruyarak çıkıyorum.

Argonotlar - Haftalık güncel sanat bülteni

E-posta adresinizi girin

Abone Ol

Çok Okunanlar

2021 yılında satılan en pahalı NFT'ler

İssizliğin ortasında, Yıldız Moran

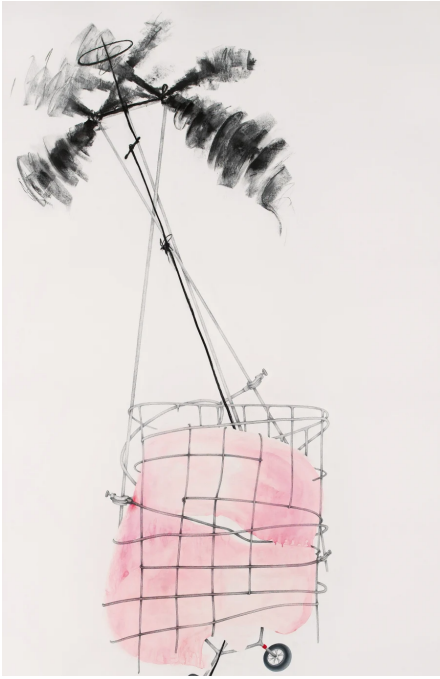
Emre Erkmen ve kadraji

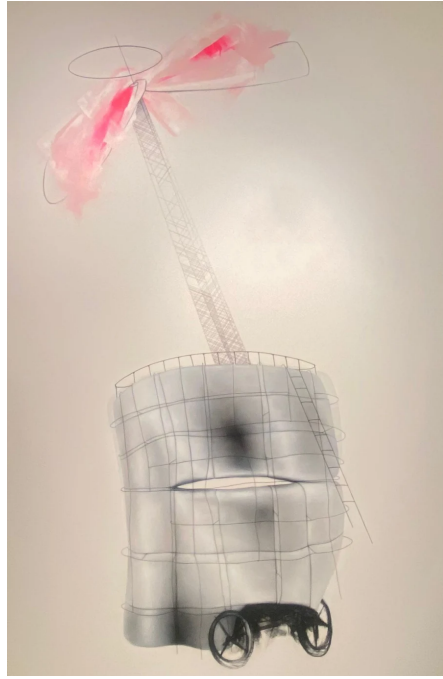
Jill Bullitt ile "Bir Resmin Yaşayan Yanı"

Türkiye performans sanatı tarihi: Sahi mi?

Feragat 5, 2022. tuval üzerine kara kalem, linol baskı, sprej boya, 184,5x 34,5 cm.

Feragat 1, 2022. Tuval üzerine akrilik, mürekkepli kalem ve kara kalem, 350x200 cm.

Haftalar sonra *Koloni N* sergisinin bir parçası haline gelen safranları çiçeklenmiş halleriyle, Candaş Şişman'ın onlar için ürettiği ses evreninde görmek müthiş bir duygu. Tersten başlayarak serginin önce Galeri Nev İstanbul'daki ayağını görüyorum. Aras Seddigh'in her resminin, sırasıyla bir öncekinde belirmiş bir biçim ya da formu cebinden düşürürcesine eksilttiği *Feragat Serisi*, boşluğun bereketli taraflarını da düşünmemi sağlıyor. Sonuçta Aras adına *Eksilme* değil de *Feragat* dediyse, resimlerindeki yarı geçirgen mahzenleri, haleleri, pervane ve tekerlekleri bir karşılık uğruna feda ediyor olmalı.

Sergiden görünüm.

Öykü oluştururken ben de eksile eksile nefes alıp veriyorum, okur olarsa en çok, yazarın bana sunduğu boşlukları seviyorum. Günün sonunda eksilen,

eksilmesi sayesinde bereket doğuran oluyor: seyrelmek yeni bir düşünceye, kurgudaki boşluklar yeni bir öyküye dönüşüyor. Eksilmenin bu bolluğu keşke önce benim aklıma gelseydi diye hayıflanıyorum, sanırım Aras da içten içe bunu biliyor. Bir diğerinin fikrini kıskanmak sevgiyi ifade şekillerimizden biri.

"Belli bir anlamda kendi kendine eksik gelen insan bu eksikliği kendine mal etmeli," der *Gelmekte Olan Ortaklık*'ta Agamben. Aynı kitapta bir hikâyeden şöyle alıntı yapar: "...barış hükümrânlığını kurmak için her şeyi yıkmak ve tamamen yeni bir dünyayı başlatmak gerekmez; bu fincanı ya da şu ağaç fidanını veya o taşı, kısacası her şeyi birazcık kaydırmak yeter."^[2]

Feragat 3, 2022, tuval üzerine füzen, mürekkepli kalem, karakalem ve akrilik, 268 x 200 cm.

Feragat 5, 2022 tuval üzerine kara kalem, linol baskı, sprej boya, 184,5 x 134,5 cm.

Feragat Serisi'nde bir şeylerin oradan oraya kayıp tuvalden yok olduğu işleri deneyimlerken her tablonun köşesinde ısrarla tekrar eden "o taşı" takip ediyorum. Aras'ın sonunda ondan da feragat edeceğini gayet iyi bildiğim halde hızlıca bağlanıyoruz birbirimize. Kaybolacağı âna şahit olasım yok. Cebimi yokluyorum – benimki duruyor. Geçirgen kafeslerin parmaklıkları arasından sızdı sızacak kütleler, havada incecik iplere bağlı taşınan ağırlıklar, yalnızca sınırları gösteren sahibi belirsiz, tekinsiz gölgeler... Her şey şu lahza gördüğüm şeyin bir sonraki dakika oradan uçacağına işaret ediyor. Seri gittikçe soyutlamaya uğrayan, içi ve dışı muğlaklaşmış, ağırlık merkezi şaibeli, kökleri boşluğa uzanmış distopik bir imgeyle, yok oluşun yerine sunduğu yekpare ötekiyle sonlanıyor.

Kabin, 2022. Yerleşirme: Su kontrasi, polikarbon levha, pileksi, 18 adet ahşap tepsi, nemlendirici, soğutucu, fan, bitki yeti cm.

Sergiyi tersten gezmenin avantajını kullanıyorum; bu benim için bitiş sayılmak zorunda değil. Serginin Gazhane'nin İklim Müzesi'ndeki kabinine adım atar atmaz soğuğuna ortak olduğum soğanlar, artık başka başka tablolardan düşüp sandıklara sığınmış taşlar gibi görünüyor gözüme. Onlarla atölyeden tanışıyoruz. Aras'ın kat ettikleri kilometreler ve atlattıkları badirelerin ardından kavuşmayı nasıl dört beklediğini, kendi gözlerinden bile sakınarak onları karanlıkta haftalarca koruyuşunu, ıssızlıklarını unutturmaya çalışarak hepsini bir arada tutuşunu hatırlıyorum. Bu seçilmiş aileyle mekansızlığı mekan bilişimiz ortak. Toprağı tatmamışlar; hayatı yaşayışları akla adresi belli bir yuvayı değil, geçici yurt odalarını getiriyor. Daha korunaksız, daha özgürler. Kök verebiliyorlar ama oldukları yere fazla köklenecek olurlarsa, çiçekleri tohum üretiliyor.

Bu kolonide Aras Seddigh'in imzası o geniş boşluklar gittikçe daralmış, olabildiğince birbirine sokulmuş soğanlar. Birbirlerine dokunmazlarsa, baş etmenin yollarını birbirlerinden öğrenmezlerse, rekabet etmezlerse veya hastalıkta az öteye kayarak bir diğerini kollamazlarsa azalıyorlar. Her ne kadar omuz omuza da dursalar olabildiğince serin bir birlikteliğe ihtiyaç duyuyorlar. Aralarındaki hava boşlukları boşuna değil. Kalabalıktan fazla bunalırlarsa oracıkta canlarını bırakıyorlar. Hakları var.

Ferat 8, yupo üzerine mürekkep, kareli kağıt üzerine kara kalem, 123×97 cm.

Aras Seddigh'in bilim insanı Fateme Frootan'ın topraksız yetiştirme yöntemini takip ederek Ali Derya Dostoğlu imzalı gezici kabinde yetiştirdiği bu safranlar, Agamben'in bahsettiği içselleştirilmiş dışsallığın tertemiz bir örneği. Tek bir yere kök salmayışın, hareketi mekan bellemenin, sınırda kalmanın, boşlukta çiçeklenmenin, tohumunu form değiştirerek vermenin hikâyesini anlatan kırılğan, üretken, kalabalık bir koloni.

Safran, iklimi değiştirerek açgözlülüğümüz karşılığında *fergat* ettiğimiz bir bitki. Fateme Frootan'ın tarım yöntemi, su sarfiyatını %90 oranında azaltmasıyla ve geleneksel yollarla elde edilebilecek miktarın en az on katı kadar safranı aynı metrekarede yetiştirmeyi mümkün kılmasıyla nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan bitkiler için bir alternatif sunuyor. Aras Seddigh ve Fateme Frootan, benzer prototiplerin tarım arazisi kaybının karşısında bir çözüm sunabileceğini ve ileride uzayda yaşam alanı kurma deneylerinde bitki ekimini mümkün kılabileceğini belirtiyor.

Kabin, 2022. Yerleştirme: Su kontrastı, polikarbon levha, pileksi, 18 adet ahşap tepsi, nemlendirici, soğutucu, fan, bitki yetiştirme ışığı, sensör, 120x160x226 cm.

Aras Seddigh'in üretim süreciyle bilim insanı Fateme Frootan'ın araştırdığı yeni nesil ekim yöntemleri *Koloni N* sergisinde disiplinler arası bir kesişimi mümkün kılıyor. Bu kesişimden ortaya çıkan diyaloga büyük bir zevkle kulak veriyorum, duyduklarımı cebime atıyorum. Öyle ki bu dinleyiş kendi kalemim için yeni sayılabilecek bir biçime, bir incelemeye eviriliyor. Tam da o yüzden bu metni kendi kolonimin kök saldığı sandığa, edebiyata dönerek bitirmeyi yeğliyorum.

B. S. Johnson'un deneyselliğe başvurmaktan kendini alıkoyamadığı ünlü romanlarından *House Mother Normal*^[3]. Kitapta hepsi farklı hastalıklarla çökmüş, farklı seviyelerde hafızası yitmiş dokuz huzurevi sakini, tek bir âni kendi gözlerinden anlatır. Aynı âna şahitlik eden her biri 21 sayfalık bu anlatılar da tıpkı *Feragat Serisi*'nin önerdiği gibi, bambaşka şekillerde "eksiktir". Bazen bir iki kelime kaybolur ortadan, bazense, en yaşlı ve bunamış karakterlerin anlatımında olduğu gibi, boşlukların sayfalarca devam ettiği olur.

Sözlerine güvenilir mi güvenilmez mi bilinmez ama romanın kitaba adını veren ana karakteri, huzurevinin bakım vereni House Mother ise olanları eksiksiz ama tüm çıplaklığıyla anlatır. Johnson'un kara mizahına katılarak dehşetle okuduğumuz bu karakter, huzurevinin sakinlerini, NER (no effective relatives) olarak adlandırır. Akraları yoktur zira, ne geldikleri yer bellidir ne de arkalarında kimi bıraktıkları.

Sayfadaki ilgili yerler, zamanda da aynı konumu temsil ettiği için B. S. Johnson'un bu başyapıtı, akıl almaz bir biçim kullanarak üst üste binen anlatıların ana hikâyeyi vermesini sağlar. Aras Seddigh'in *Feragat Serisi*'ni üst üste bindirdiğinde birbirine sokulmuş soğanlar görüp görmediğini merak ediyorum. Hepsini farklı şekillerde yamuk yumuk, hafızası yitmiş, ne geldikleri yer ne de arkalarında kimi bıraktıkları belli topraksız soğanlar. Boşluğun bereketini görme konusunda kıvrak bir sanatçının zihninin gezindiği yerlerde dolaşabilmemizi sağlayan, dokundukça çoğalan bir koloni.

Aras Seddigh'in Fateme Frootan, Ali Derya Dostoğlu ve Candaş Şişman işbirliğinde gerçekleştirdiği "*Koloni N*" sergisi 10 Aralık 2022'ye kadar Galeri Nev İstanbul'da izleyiciyle buluştu.

[1] İngiliz matematikçi Horton Conway'in 1970'te geliştirdiği *Hayat Oyunu*'nu oynamak için:

<https://playgameoflife.com/>

[2] Agamben, Giorgio. *Gelmekte Olan Ortaklık*. Çev. Betül Parlak. Monokl, İstanbul, 1990.

[3] Johnson, B. S. *House Mother Normal: A Geriatric Comedy*, Collins, UK, 1971.

Bu yazıyı beğendiniz mi?

Argonotlar Telif Kumbarası desteğinizi bekliyor!

Çok sesli ve bağımsız güncel sanat yayını Argonotlar, 2023 yılı yazar telifleri için okurlarını desteğe çağırıyor.

Siz de Argonotlar Telif Kumbarası'na tek seferlik 100₺, 250₺, 500₺ ve 1000₺ olmak üzere dört farklı kategoriden kendiniz için en uygun olanını seçerek destek olabilirsiniz.

Argonotlar olarak bu destekle 70 ila 100 arasında yazı yayınlamayı, yazarlarımıza ödediğimiz telif miktarını artırmayı ve daha fazla yazara alan açarak güncel sanat başta olmak üzere kültür sanat alanında çok sesli ve bağımsız bir mecra olmaya devam etmeyi hedefliyoruz.

Argonotlar olarak gelir modelimizi çeşitlendirmek ve sürdürülebilir bir yayıncılık için arayışlarımız devam edecek. Argonotlar Telif Kumbarası dışında her türlü reklam, destek ve fon öneriniz için bize info@argonotlar.com e-posta adresinden ulaşabilirsiniz.

Argonotlar Telif Kumbarası desteklerinizi bekliyor!

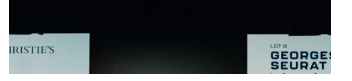
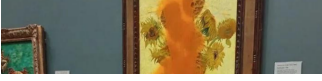
Argonotlar Telif Kumbarası, yayınınızın editöryal bağımsızlığını ve yazarlarımızın eleştirel üretim özgürlüğünü sürdürmek üzere okurlarımızla geliştirmek istediğimiz bir bütçe metodu.

Görsele tıklayarak detaylı bilgi edinebilirsiniz.

İlginizi Çekebilir

Hakkımızda Ekip-İletişim Destekçiler Yazarlar SAHA Yazı Dizisi 2020 Queer Sanat
Türkiye Çağdaş Sanat Tarihine Çoğul Bir Bakış
© 2020